

KrøderbaneNytt

Nr. 2/2021 juni 2021

Utgitt av Norsk Jernbaneklubb, driftsavdeling
Krøderbanen. Vestsidveien 4, 3535 Krøderen
Org. nr. 996 366 243
www.kroderbanen.no

Ansvarlig redaktør: Henrik B. Backer
Dagfinn Lunner, redaktør
e-post: dagfinn.lunner@tertitten.com
Tlf.: 995 27 450

Tegning: Geir Helgen

KrøderbaneNytt er først og fremst et elektronisk informasjonsskrift, og det sendes ut pr e-post. Medlemmer som ikke har e-post får det tilsendt i papirversjon. Meld fra om din e-post adresse.

Den nye flaggstangen på Krøderen innviet med flaggapell

18 meter høy er den og nasjonalflagget er hele 6 meter langt. Den ble tatt i bruk 27. Juni 2021. Driftsbestyrer Henrik B. Backer sto selv for flaggheisingen i den nye flaggstangen.

Presis kl. 0800 ble flagget heiset under en liten høytidelighet der Jakob Norbakken, sønnen til Helge, kom opp fra Oslo for på sin trompet å blåse flaggapellen. Unge Norbakken har tjenestegjort i signalkorpset til HMK garde.

Når flagget var heist til topps ble et applaudert.

Buskerudmuseet ved Stein Rudi Austheim oppsummerer før sommeren

Da er årets sesong endelig i gang og på vår første dag så fikk vi et fantastisk vær. Nytt i år er at vi kan kjøre til Snarum, det er blitt gjort et meget godt arbeid med å justere og pakke banen. Rykte sier at det ikke har vært så bra siden banen var NSB hender og det får vi ta med oss.

Vi fikk endelig opp flaggstanga ved Krøderen st. og det ser helt fantastisk ut med det store flagget vaiende over stasjonen.

Taket ved Kørpen og uthuset er ferdig restaurert og området fikk seg et skikkelig løft. Vi har i år brukt en del midler på markedsføring og håper det skal bidra til flere besøkende i år.

Vi vil fra og med 8. august begynne å skifte sviller videre til Vikersund. Det er rundt 2600 sviller som skal skiftes og for at vi skal være ferdig i god tid til neste år så kommer vi til og pakke og justere så fort det er overhodet mulig til neste år.

Vi har i år også smittevernregler som vi må følge og jeg ber alle om å følge de reglene som til enhver tid er gjeldene så skal denne sommeren også gå bra.

Jeg gleder meg til å se dere alle på Krøderbanen i sommer, og igjen så må jeg si at vi i Buskerudmuseet setter så utrolig pris på det arbeidet dere gjør.

Jeg ønsker alle en riktig god sommer!

Sesongen 2021 står døren

Av driftsbestyrer Henrik B. Backer

I år vil vi gjennomføre mest mulig slik vi har pleid å gjøre ved å starte opp siste helgen i juni og til og med siste helg august. I fjor satte pandemien og alt som fulgte av den sterke begrensninger for vår formidling. Men de som besøkte oss fikk likevel en god opplevelse. Også i år vil vi måtte ha en del restriksjoner og ekstra tiltak ettersom pandemien slett ikke er over og mange mennesker er fremdeles ikke vaksinerte.

I løpet av juni har sporet mellom Kløftefoss og forbi Snarum blitt pakket og justert, og er blitt bedre enn noen kan huske. Det betyr at vi i år kan kjøre tog til Snarum. Det er noe vi har gledet oss til lenge.

Det er viktig for oss å få vist frem hva kulturminnet Krøderbanen, la de besøkende få en best mulig opplevelse og forlate oss litt klokere enn da de kom. Gjennom å kjøre tog og tilby gode opplevelser skaper vi interesse for Krøderbanen som kulturminne. Det at vi oppleves som interessante er vesentlig for at vi får tilskudd til å sikre og bevare kulturminnet, og så vi kan utvikle oss videre.

Det har skjedd mye bra på Krøderbanen de senere årene med utskifting av gamle og uttjente sviller på mesteparten av banen. Til neste år kommer vi forhåpentligvis i mål med utskifting av sviller i hovedsporet og kan begynne å kjøre fra Vikersund igjen – i jubileumsåret. Ja – til neste år er Krøderbanen 150 år og det skal markeres ordentlig.

Det har skjedd og skjer mye med lok 21b 225. På grunn av pandemien har det ikke vært mulig å jobbe i like stor grad som vi har vært vant til og har ønsket. Derfor vil "Ulka» være det loket vi må satse på også i år. I tillegg jobbes det med personvognene Co 195 og CF 548. Det har også skjedd og skjer en del med godsvoignene.

Min oppfordring til alle våre medlemmer er å sette av tid slik at vi kan gjennomføre de kjøringene vi har sagt vi skal gjennomføre i sommer. Gjennom å kjøre tog bidrar vi til å opprettholde den positive interessen for Krøderbanen.

Jeg ønsker alle en riktig god sommer og på gjensyn i løpet av sommeren!

Det blir banearbeidsuke i uke 30

Odd Arne Lyngstad melder til KrøderbaneNytt at det blir banearbeidsuke i uke 30 (fra mandag 26. juli til fredag 30. juli).

Banen har nå et pent lager med nye sporvekselsviller som må legges inn på Krøderen. Det er også mange andre oppgaver som venter. På grunn av de pandemiltakene som gjelder og oppussing av Kørpen er antallet overnattingsplasser litt redusert. Det er derfor viktig å melde ifra at man kommer. Det kan gjøres til Jørgen Nøkleby. Vel møtt...

Når det gjelder 225 er alle større jobber ferdige. Lok og tender er koblet sammen og har blitt rullet sin første langtur for sjekk av

lagre. Så langt ser alt bra ut. Ettersom det er de samme som jobber på 225 som må gjøre årskontrollen, kjøre grus o.s.v må jobbingen med 225 reduseres.

Vi har de siste helgene brukt ny tid på å bytte boggier på vogn CFo 213 for at den skal kunne benyttes i Dovrebanejubileet til høsten. CFo 213 er en flott vogn og det er gledelig at vi kan bidra med vår kompetanse.

De trodde det var kobbertråd

Ved visitasjon av telefon- og telegraflinjen etter vinteren ble det ved km 99,5 oppdaget at en linjetråd i linje 190 var klippet over mellom 2 stolper. Først ble det antatt at linjetråden hadde røket av som følge av et tretthetsbrudd noe som meget sjelden forekommer. Det viste seg imidlertid at det også var klippet over i andre enden av spennet.

Stedet ligger avskjermet med skog på begge sider, så her kan vi anta at det har vært kobbertyver på tokt. Linjekursen består som kjent av bare ståltråd, og skuffelsen var nok stor for de som var ute etter kobber. Linjetråden er nå skjøttet og loddet sammen igjen.

Sesongen 2021

Ruteopplegg søndager fra og med 27. juni til og med søndag 29. august

fra Krøderen	11.00	13.10	15.00
Til Kløftefoss	11.14	13.24	15.14
Til Snarum	11.33	-	15.33

Fra Snarum	11.48	-	15.48
fra Kløftefoss	12.07	13.34	16.07
til Krøderen	12.20	13.47	16.20

Kombinasjonsturer med Kryllingen

Søndagene 11. juli, 18. juli, 15. august og 29. august 2021 arrangerer Krøderbanen de populære rundturene "Tog, båt og eventyr" til kråkeslottet og eventyrmuseet Villa Fridheim. Reisen inkluderer damp tog og en flott båttur på innsjøen Krøderen. Returen går med veteranbuss. Hele turen kjøpes på forhånd som én pakke gjennom Ticketmaster.

Billetter bestilles på internett

Billetter skal selges gjennom *Ticketmaster*, som vi har erfaring med fra tidligere.

Smittevernstiltak

På grunn av smittevern og tilrettelegging for avstand mellom de besøkende kan vi måtte legge inn begrensning på passasjerer i hvert tog og tilsvarende i billettsalget gjennom *Ticketmaster*. Tallet kan justeres fortløpende for hver enkelt avgang etter hvert som vi ser fordelingen av solgte billetter siden vi har ulike typer billetter.

Saga på Krøderen i sommer

Besøk på saga hvor de besøkende kan følge prosessen fra stokk til plank vet vi er populært. Det legges opp til å holde saga åpen noen søndager i sesongen, men det er ikke bestemt hvilke det blir ennå.

Påmelding til tjeneste gjøres til:
tjeneste.kroderbanen@njk.no

Svillleinnsamlingslaget gir seg ikke

Robelfører Henning Hagen har virkelig tatt grep når det gjelder innsamling av gamle sviller langs banen. Stadig er han utpå linjen. Svillene samles opp i grustaket på Kløftefoss før de senere sendes til destruksjon hos mottaker. På bildet ser vi kranfører Helge Norbakken i sving.

Snart er telegrafbindelsen til Vikersund stasjon gjenopprettet

En gravehendelse medførte sommeren 2018 at telefon- og telegrafforbindelsen med Vikersund stasjon ble brutt. Ny kabel er nå kommet på plass, og dette åpner igjen for at forbindelsen kan gjenopprettes.

I forbindelse med dette er 2 stolper som står på fjellskjæringen ved km 97 skiftet ut, og ytterligere 1 stolpe skal tas. Telegrafavdelingen har visst at disse har vært dårlige og de ble nærmest holdt oppe av busker og trær. Vår nye banemester ryddet i vinter opp i dette og da fikk vi ytterligere bekreftet at disse var råtne og høyst modne for utskifting.

De står veldig vanskelig til i skrått terreng oppe på en fjellhulle og det har vært nødvendig å leie inn profesjonell hjelp.

Det gjenstår også å finne "jord" til signaltelegrafen i Vikersund idet denne forsvant i den nevnte gravehendelse.

Jeg ble sendt til Krøderen stasjon 19 år gammel for å avløse stasjonsbetjentene under sommerferien i 1957

Egil Lerfaldet (t h) sammen med stasjonsmester Dagfinn Lunner. Foto: Anders Linnerud

Jeg hadde nettopp kommet til Vikersund stasjon som telegrafistaspirant i 1957, men ble straks sendt til Krøderen som avløser, sier Egil Lerfaldet til KrøderbaneNytt.

Egil Lerfaldet var innom Krøderen stasjon den første kjøresøndagen i år, og vi kommer i kontakt idet han forteller at han har tjenestegjort her. Egil kan fortelle at han ble sendt opp hit for å avløse under stasjonsmester Haugland som stasjonsbetjent. Den gang var det mye trafikk ved Krøderen; godstog og persontog. Det var damptog og det var motorvogntog.

Jeg minnes den dag i dag at stasjonen hadde 12 sporveksler. Haugland røykte sigaretter satt i munnstykke av jade og han snakket mellom dragene da han beordret meg. Han ga meg ordre om å lede arbeidet med skiftingen. Det var som å bli kastet ut på dypt vann, sier Egil. Jeg hadde jo ikke engang sett skiftetomten før. Tømmertoget ble lastet opp ved kjerraten. Vi var to stasjonsbetjenter, og vi vekslet på innetjeneste på pakkhuset og utetjeneste annenhver dag, forteller Egil. I det daglige godstoget var det alltid med en stykkgodsvogn som ble skiftet inn i godshuset, samtidig som vognen fra dagen før ble skiftet ut. Det var mye varer til kjøpmennene i nærområdet på begge sider av Krøderen, og det kom godsruiter og hentet varene. Kontor hadde vi der dere i dag har sovuernirbutikken, sier Egil. Der hadde vi også varmegodset og fulle hyller med fraktbrev.

Jeg sluttet på jernbanen etter 43 år og jeg har hatt en eventyrlig reise, sier Egil. Jeg begynte som bud på Hønefoss stasjon i 1955. Budet var den mest etterspurte tjenestemannen, men dårligst betalte. Deretter ble jeg stasjonsbetjentaspirant, og jeg måtte lære meg skiftetjeneste. Alt ble bestemt og styrt fra ledelsen i Drammen distrikt, minnes Egil.

Hønefoss var en meget spesiell stasjon. Den hadde 3 distriktsorganisasjoner å forholde seg til. Bergen distrikt til innkjør fra Bergensbanen, Oslo distrikt til innkjør fra Roa-Hønefosslinjen, og Drammen distrikt til innkjør fra Randsfjordbanen for Ask og Hen stasjoner. Derfor var det mye ekstra arbeid med blant annet ekstratogrutene som måtte kvitteres ut til alle distriktene.

Jeg har regnet ut at det var nærmere 200 årsverk på Hønefoss stasjon i 1955 når en tar med renholdere og "hotell" ansatte som bestyrte overnattingen for alt personale som overnattet i den gamle stasjonsbygningen. Hønefoss hadde ikke mindre enn 25 lokstallbetjenter.

Linjen opp til Randsfjord kalte vi "Spora" fordi det var så mange sidespor, og en enorm godstrafikk. Egil forteller at det på strekningen Hønefoss-Hen-Randsfjord, 18 km lang, lå en rekke store bedrifter med sine egne sidespor. Strekningen ble i alle år kalt «Spora» innen jernbanen. Den var en noe anonym del av Randsfjordbanen, men en meget viktig strekning inntektsmessig for NSB. To godstog i døgnet måtte til for å betjene vognlasttrafikken på sidesporene. Damp-loket, senere det kraftige diesel-lokomotivet, ble betjent med 2 mann samt 3 konduktører i egen vogn. Sammen flyttet de godsvogner inn og ut på bedriftenes sidespor, dag som natt.

Senere ble jeg telegrafistaspirant, og jeg ble sendt til Vikersund stasjon fordi Vikersund var en god opplæringsstasjon. På den tiden var det full dampdrift, og vi hadde signaltelegraf minnes Egil.

Det ble etter hvert jernbaneskole, og jeg ble beordret til avløsertjeneste på alle mulige stasjoner. Men jeg kom tilbake til Hønefoss, og i 1998 takket jeg for meg som avdelingsleder for godstrafikk. Jernbanen var i omstilling og det var i stor utstrekning personalinnskrenkninger. Da sluttet jeg, sier Egil.

Egil som er født i 1938 forteller at han er født og oppvokst på Sokna, og at han i dag bor på Stensrud ved Krøderen sammen med sin fru Åse. KrøderbaneNytt takker for samtalen og ønsker Egil lykke til videre som pensjonist.

Boggibytte med komplikasjoner

Av Henrik B. Backer

Krøderbanen har i juni utført bytte av boggier på CFo 213 for Norsk Museumstog (NMT). Vognen har vært på Krøderbanen siden 2009 og har blitt benyttet noen sesonger. I forbindelse med markering av Dovrebanens 100 års jubileum i september trenger NMT å sette CFo 213 i trafikk igjen. I den forbindelse med dette har NMT fått overhaldt et sett med 1904-boggier. Ettersom CFo 213 befant seg på Kløftefoss stilte vi oss imøtekommende til å løfte vognen og bytte boggiene før vognen forlater Krøderbanen. Damplok 225 måtte flyttes fra sin faste plass innerst på spor 22 til spor 21, hvor det ikke er maskingrav, for å skaffe plass for 213. Dermed var vi avskåret fra å kunne jobbe under loket.

Etter at vognen var løftet viste det seg at de nyoverholte boggiene hadde flere mangler som måtte utbedres. Det medførte at CFo 213 ble en form for "husokkupant" i verkstedet inntil alle manglene var rettet opp. Særlig var det mye arbeid med tilpasse bolsterne til vognen og regulere fjærene slik at høyden var riktig. Underveis måtte en fjær byttes og en balansearm i bremsestellet på den ene boggien byttes. Søndag 27.6 kunne vognen omsider senkes på boggiene etter 149 timer med arbeid. Dette ikke-planlagte ekstraarbeidet har vært lærerikt for oss, men kanskje særlig for NMT som ikke har eget verksted og derfor er avhengige av underleverandører. For oss har det også vært utfordrende siden kapasiteten i verkstedet i mer

enn tre uker ble belagt med en jobb som viste seg å bli langt mer omfattende enn vi kunne vite på forhånd.

NMT har overfor oss fremført takk for det som er gjort og gitt uttrykk for at vi sammen må oppsummere erfaringene. Det er viktige erfaringer å ta med seg i forhold kjøp av tjenester og leverandørstyring. Selv om Krøderbanen utfører mye i eget verksted, blir det også kjøpt en del tjenester der vi mangler utstyr eller kompetanse.

Glimt fra gammel tid

I gamle papirer på Krøderen dukket dette 45 år gamle NJK-sirkulæret nr. 10/1976 opp. Det er undertegnet Ube 13.9.76 (Ulf Berntsen – som var medlem nr. 1 i NJK).

Sirkulæret gjengis her:

Arbeid på Kløftefoss søndagene 10. og 17. oktober 1976 – i forbindelse med Toggruppens arbeidshelger.

NJK's hovedbase er som kjent Kløftefoss stasjon på Krøderbanen. Her har klubben samlet en del lok og vogner. Mye av dette trenger en "ansiktsløfting". I løpet av høsten skal "Tingvalla-stallen" oppføres. Stallen er et 62 m langt bølgeblikkskur innkjøpt fra SJ.

Til alt dette trenger vi folk. Kunne du tenke deg å ofre en eller to søndager på litt dugnadsarbeid for NJK? Alle er velkomne – både nye og gamle NJK-medlemmer. Her har du muligheten av å bli

kjent med klubbkolleger, og vi synes det er hyggelig om flest mulig nye ansikter dukker opp.

For øvrig kan vi gi følgende opplysninger:

Fellestransport:

En buss (sannsynligvis fra De Blå Omnibusser) kjører fra Oslo gate 3 kl. 0900 til Kløftefoss kl. 1100. Avreise fra Kløftefoss kl. 18.00.

Bespisning:

Deltakerne må ta med egen mat. Det blir i en viss utstrekning anledning til å kjøpe mineralvann.

Arbeidsoppgaver:

Oppsetting av vognhall, diverse oppussingsarbeid, generell opprydding. Det vil bli sørget for tilstrekkelig utstyr (verktøy, maling, koster etc), slik at arbeidet ikke stopper opp av den grunn.

Arbeidstøy:

Det er nødvendig at hver deltaker tar med eget arbeidstøy, gjerne i form av en frakk, overall etc. Ta gjerne med arbeidshansker hvis du har.

Påmelding:

Nedenstående slipp må være oss i hende senest 1 uke før reisen finner sted. Vi ser at flest mulig benytter seg av busstransporten. Dersom noen ønsker annen befordring, ber vi om at dette noteres på slippet.

Krøderbanen 150 år i 2022

Lørdag den 13. august 2022 er fastsatt som jubileumsdag.

Kongehuset er invitert og det satses på å kjøre jubileumstoget fra Vikersund

Vognvask må til før sesongen

Årets togsett Co 222, C 102 og CF 686 ble vasket utvendig før sesongstart. Togfører Jacobsen tok selv seg av den innvendige rengjøringen.

Ledig stilling: Godsekspeditør Snarum stasjon

Godstrafikken ventes å tas seg opp ved Snarum stasjon som følge av at stasjonen fra 27. juni har fått togstopp igjen. Det er 2 tog til Krøderen på søndager. I forbindelse med dette søker Krøderbanen ekspeditør til godsekspedisjonen. Tjenestetid: I togtidene.

Godshuset med et lite kontor ligger i flukt med stasjonsbygningen, stort nok til betjening av den alminnelig bondetrafikken. Snarum stasjon har lege, apotek og lensmann i Vikersund. Leilighet følger ikke med. Gode fiskevann i nærheten.

Snarum stasjon

Ved Snarum stasjon er vi i gang med å få opp en liten utstilling i godshuset. Der skal vi fortelle litt om Snarum stasjon og livet rundt i området før i tiden.

Vi gjør dette i samarbeid med Arnt Berget som har skrevet en artikkel om Snarum som kom ut i 2014. Vi ser for oss og blir ferdig til høsten.

Krøderbanen tilbyr sommerjobber til ungdom

Museumsbestyrer Stein Rudi Austheim forteller til KrøderbaneNytt at banen i år har flere sommerhjelpere som gjør en flott jobb med å gjøre Krøderen stasjon og Snarum stasjon fin og flott.

Her går det i lusing, maling, rydding og vasking. Dette er en jobb som en ser resultater av med en gang og som gjør områdene våre fine.

KOAS er åpen i sommer

Koas kiosken er åpen mandag til søndag i sommer.

Sett deg ned i stasjonsparken og nyt utsikten til Krøderen. For tiden er badetemperaturene gode.